CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r:	**Cabinet**
Dyddiad y cyfarfod:	**05/07/2022**
Teitl:	**Siarad, Gwrando a Gweithio Gyda'n Gilydd – Polisi Ymgysylltu a Chyfranogi drafft**
Pwrpas yr adroddiad:	**Cyflwyno'r Polisi Ymgysylltu a Chyfranogi drafft diwygiedig 'Siarad, Gwrando a Gweithio Gyda'n Gilydd' i'w ystyried gan y Cabinet.**
Er:	**Penderfyniad**
Portffolio'r Cabinet ac Aelod y Cabinet:	**Y Cynghorydd Bryan Davies, deiliad y Portffolio Polisi a Pherfformiad**

Mae 'Siarad, Gwrando a Gweithio Gyda'n Gilydd', Polisi Ymgysylltu a Chyfranogi drafft Cyngor Sir Ceredigion yn amlinellu ein dull gweithredu corfforaethol o ymgysylltu a chyfranogi â phobl Ceredigion. Cafodd y polisi drafft blaenorol ei ystyried gan y Cabinet ym mis Tachwedd 2021 lle cymeradwywyd cynnal ymgynghoriad cyhoeddus yn ystod gaeaf 2021-22. Fodd bynnag, bu oedi gyda'r ymgynghoriad oherwydd gofynion Rhan 3, adran 41, Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, yn ymwneud ag ymgynghori ac adolygu Strategaeth Cyfranogiad y Cyhoedd y Cyngor. Mae'r Ddeddf yn nodi bod yn rhaid i'r ymgynghoriad a'r adolygiad gael eu cynnal cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol yn dilyn etholiad arferol Cynghorwyr i'r Cyngor.

Mae'r polisi felly wedi'i ddiwygio ers hynny, er nad oes dim newidiadau mawr i'r cynnwys, ac mae bellach yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet i'w gymeradwyo i fynd allan i ymgynghoriad cyhoeddus dros haf 2022.

Mae'r polisi wedi'i ysgrifennu gan roi sylw dyledus i Ddeddf Cydraddoldeb 2010, Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

	A oes Asesiad Effaith Integredig wedi'i gwblhau? Os nad oes, dywedwch pam	Oes
	Crynodeb:	
Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:	**Hirdymor:**	Gall ein hymgysylltu gynnwys sgyrsiau am syniadau, anghenion a phroblemau hirdymor pobl yn ogystal â'r ymgysylltu sy'n digwydd yn y tymor byr. Mae angen ymgysylltu'n dda â phlant a phobl ifanc er mwyn gallu diwallu anghenion cenedlaethau'r dyfodol.

Cydweithio:	Rydym yn bartneriaid gweithredol mewn ystod o bartneriaethau ymgysylltu sy'n bodoli neu sy’n cael eu sefydlu. Bydd hyn yn ein galluogi i rannu arferion gorau, adnoddau a chynnal gweithgareddau ymgysylltu ar y cyd.
Cynnwys:	Mae cynnwys yn gyfystyr ag ymgysylltu. Ein nod yw cynnwys yr holl randdeiliaid perthnasol. Gallai hyn fod yn bobl ledled Ceredigion neu randdeiliaid penodol, gan gynnwys pobl â Nodweddion Gwarchodedig y Ddeddf Cydraddoldeb a grwpiau nas clywir yn aml. Byddwn yn defnyddio'r dull gorau o ymgysylltu yn dibynnu ar y sefyllfa. Byddwn yn ymgysylltu mewn modd amserol lle gall barn rhanddeiliaid ddylanwadu ar ganlyniadau a phenderfyniadau. Byddwn hefyd yn rhoi adborth i randdeiliaid ar unrhyw ymgysylltu a wnawn.
Atal:	Mae ymgysylltu â phobl a defnyddwyr gwasanaethau yn ffordd effeithiol iawn o adnabod, dileu a lleihau effeithiau unrhyw broblemau neu i bobl fod yn rhan o'r ateb i oresgyn rhwystrau. Pan fydd ymgysylltu yn digwydd yn gynnar iawn gall hyn atal problemau rhag digwydd o gwbl.
Integreiddio:	Mae ymgysylltu yn thema drawsbynciol yn ein Strategaeth Gorfforaethol. Un o nodau'r Polisi Ymgysylltu hwn yw prif ffrydio ymgysylltu ar draws Cyngor Sir Ceredigion. Byddwn hefyd yn gweithio gyda chyrff cyhoeddus eraill ar integreiddio’r Nodau Llesiant Cenedlaethol a’r Amcanion Llesiant Sefydliadol drwy’r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

Argymhelliad:	Bod y Cabinet yn cytuno ar y Polisi Ymgysylltu a Chyfranogi Drafft ac yn cymeradwyo y gellir cynnal ymgynghoriad cyhoeddus arno yn ystod haf 2022.
Rheswm dros y penderfyniad:	Mae ein Polisi Ymgysylltu â'r Gymuned ar hyn o bryd yn dyddio o 2012 ac mae angen un newydd er mwyn ystyried dulliau newydd o ymgysylltu a deddfwriaeth a chanllawiau diweddar. Mae angen hefyd ystyried y defnydd cynyddol o ymgysylltu digidol.

Trosolwg a Chraffu:	Cyflwynwyd y Polisi Ymgysylltu Drafft i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol ar Hydref 14eg 2021.
Fframwaith Polisi:	Mae ymgysylltu yn thema drawsbynciol yn y Strategaeth Gorfforaethol.
Blaenoriaethau Corfforaethol:	Gan fod Ymgysylltu yn thema drawsbynciol, mae'r holl Flaenoriaethau Corfforaethol yn berthnasol Hybu'r Economi Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl Galluogi Cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd Hyrwyddo Cydnerthedd Amgylcheddol a Chymunedol.
Goblygiadau Cyllid a Chaffael:	Ddim yn berthnasol
Goblygiadau Cyfreithiol:	Deddf Cydraddoldeb 2010 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 Unrhyw ddeddfwriaeth arall lle nodir ymgysylltu neu ymgynghori.
Goblygiadau staffio:	Ddim yn ychwanegol.
Goblygiadau eiddo / asedau:	Dim.
Risg(iau):	Her gyfreithiol a risg i enw da os nad yw Cyngor Sir Ceredigion yn ymgysylltu nac yn ymgynghori'n deg.
Pwerau Statudol:	Deddf Cydraddoldeb 2010 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 Unrhyw ddeddfwriaeth arall lle nodir ymgysylltu neu ymgynghori.
Papurau Cefndir:	Polisi Ymgysylltu a Chyfranogi drafft 'Siarad, Gwrando a Gweithio Gyda'n Gilydd'
Atodiadau:	Polisi Ymgysylltu a Chyfranogi drafft 'Siarad, Gwrando a Gweithio Gyda'n Gilydd'
Swyddog Arweiniol Corfforaethol:	Alun Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
Swyddog Adrodd:	Cathryn Morgan, Rheolwr Cydraddoldeb a Chynhwysiant
Dyddiad:	14/06/2022

Siarad, Gwrando a Gweithio Gyda'n Gilydd

Polisi Ymgysylltu a chyfranogi Drafft

Cyngor Sir Ceredigion

Yn dechrau Mai 2022

Talking, Listening and Working Together

Draft Engagement and Participation Policy

Ceredigion County Council

From May 2022

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Awdur a gwasanaeth: CM, Polisi a Pherfformiad

Dyddiad cymeradwyo gan y Cabinet:

Asesiad Effaith Integredig:

Dyddiad cyhoeddi:

Dyddiad adolygu'r polisi:

Cynnwys

Cyflwyniad 4
Ceredigion: Pwy ydyn ni, ble rydyn ni'n byw a beth rydyn ni'n ei wneud 4
  Cymunedau daearyddol 5
  Cymunedau buddiant 5
  Nodweddion gwarchodedig 5
  Proffil Gwleidyddol Cyngor Sir Ceredigion 5
  Gwasanaethau Cyngor Sir Ceredigion 6
Nodau'r Polisi Ymgysylltu a Chyfranogi 6
Cefndir ..... **Error! Bookmark not defined.**
  Deddfwriaeth 6
  Egwyddorion a Safonau Cenedlaethol 7
  Strategaethau a Chynlluniau Cyngor Sir Ceredigion 7
Sut rydym yn bwriadu Ymgysylltu 8
  Lefelau Ymgysylltu 8
  Dulliau Ymgysylltu 11
  Asesiadau Effaith Integredig 12
  Hygyrchedd 12
    Pobl Anabl 12
    Cyfathrebu Heb fod yn Ddigidol 12
    Plant a Phobl Ifanc 13
    Ieithoedd Eraill 13
  Effeithlonrwydd 13
  Rhanddeiliaid 14
  Ymgysylltu ag Aelodau Etholedig 14
  Ymgysylltu â Staff 14
  Gwerthuso, rhoi adborth, dod i gasgliadau a gwneud argymhellion 14
  Tîm Cydraddoldeb a Chynhwysiant 14
  Llwyfan Digidol 15
  Mesur Llwyddiant 15
  Amserlenni ar gyfer Adborth 15

RHAGAIR

Rydym yn gwerthfawrogi'r cyfraniad y gall pobl leol ei wneud i ddatblygu a gwerthuso gwasanaethau'r Cyngor a fydd yn gweithio'n dda i bob un ohonom.

Mae ein polisi Ymgysylltu a Chyfranogi a'r cynllun gweithredu sy'n cyd-fynd ag ef yn amlinellu sut y byddwn yn siarad ac yn gwrando gyda phawb sy'n byw, yn gweithio neu'n astudio yng Ngheredigion, gan gynnwys grwpiau o bobl sydd wedi'u hymyleiddio neu leisiau nas clywir yn aml.

Mae hyn yn golygu ymgysylltu ac ymgynghori am y ffordd rydym yn gwneud pethau, hybu ymwybyddiaeth o sut y gall pobl ddod yn aelod o'r Cyngor a gwneud yn siŵr bod pobl leol yn gallu rhoi eu barn yn hawdd i ni am benderfyniad cyn ac ar ôl iddo gael ei wneud.

Byddwn yn parhau i fabwysiadu arferion gorau newydd ac arferion gorau sy’n dod i’r amlwg, er enghraifft drwy ddatblygu llwyfannau ymgysylltu digidol a gweithio ar ymgysylltu â’n partneriaid ar y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Ni fyddwn yn anghofio na all neu fod yn well gan rai pobl beidio â defnyddio gwasanaethau digidol a byddwn yn cynnal y ffyrdd mwy traddodiadol o gyfathrebu â'n dinasyddion.

Rydym am ei gwneud yn haws i bawb yng Ngheredigion gael llais, rydym am feithrin a chynnal perthnasoedd gyda'n cymunedau, ac rydym am sicrhau bod yr holl ymgysylltu a wneir gan y Cyngor yn effeithiol, yn effeithlon ac yn gyson.

Mae cyfnod anodd o’n blaenau a rhaid i ni weithio gyda’n gilydd i wneud y defnydd gorau o’r adnoddau sydd ar gael i ni.

Y Cynghorydd Bryan Davies
Arweinydd, Cyngor Sir Ceredigion

Cyflwyniad

Mae'n hollbwysig bod Cyngor Sir Ceredigion yn ymgysylltu'n effeithiol â phobl Ceredigion. I wneud hynny, mae'n rhaid i bawb sy'n gweithio i'r Cyngor ysgwyddo cyfrifoldeb dros ymgysylltu'n dda. Mae cyfathrebu'n broses ddwy ffordd, ac mae'n bwysig ein bod yn gwrando ar y cyhoedd a'u syniadau, yn ogystal â rhoi gwybodaeth glir iddynt. Mae ein Polisi Ymgysylltu yn amlinellu sut y byddwn yn gwneud hyn.

Rydym wedi ymrwymo i ymgysylltu'n effeithiol, ac mae'r ymrwymiad hwn yn seiliedig ar ddeddfwriaeth amrywiol, gan gynnwys:

- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
- Deddf Cydraddoldeb 2010,
- Mesur y Gymraeg 2011
- Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

Byddwn hefyd yn dilyn arferion gorau a safonau cenedlaethol, fel y Safonau Cenedlaethol ar gyfer Cyfranogiad Plant a Phobl Ifanc a'r Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru.

Mae'r polisi hwn yn amlinellu sut y byddwn yn mynd ati'n gorfforaethol i ymgysylltu â phobl Ceredigion.

Ceredigion: Pwy ydyn ni, ble rydyn ni'n byw a beth rydyn ni'n ei wneud

Mae gan Geredigion boblogaeth o 73,000. Aberystwyth yw'r dref fwyaf gyda phoblogaeth o oddeutu 16,200; Aberteifi, gyda phoblogaeth o 4,200, yw'r ail dref fwyaf; a Llanbedr Pont Steffan, gyda phoblogaeth o 3,000, yw'r drydedd dref fwyaf. Mae Aberaeron, Llandysul a Thregaron yn drefi llai o faint. Mae 62% o'r boblogaeth yn byw mewn pentrefi neu aneddiadau gwledig gwasgaredig. Gyda 41 o bobl i bob cilometr sgwâr, Ceredigion yw'r sir â'r dwysedd poblogaeth lleiaf ond un yng Nghymru. Er mai sir wledig yw hon yn bennaf, mae'r trefi'n ganolfannau pwysig i'r boblogaeth ehangach. Mae Ceredigion hefyd yn gartref i nifer o gyrff o bwys rhyngwladol, er enghraifft, Prifysgol Aberystwyth, campws Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant yn Llanbedr Pont Steffan, a Llyfrgell Genedlaethol Cymru.

Mae 96.7% o'r boblogaeth yn wyn, ac mae 47.3% o'r boblogaeth yn gallu siarad Cymraeg. Mae gan 21% o'r boblogaeth salwch hirdymor neu anabledd, ac mae 11%

yn darparu gofal di-dâl. Mae 15% o’r boblogaeth yn blant ac yn bobl ifanc o dan 16 oed. Mae 25% o’r boblogaeth yn 65 oed neu’n hŷn.

Cymunedau daearyddol

Byddwn yn ymgysylltu â dinasyddion mewn lleoliadau penodol yn ogystal ag ar draws y sir gyfan. Gallem fynd ati i ymgysylltu â phobl yn ein trefi, yn ogystal â’r ardal wledig ehangach.

Cymunedau buddiant

Byddwn hefyd yn sicrhau ein bod yn ymgysylltu â chymunedau buddiant perthnasol. Cymunedau sy’n rhannu nodwedd, profiad neu fuddiant yw’r rhain, er enghraifft, gofalwyr, neu'r rheini ag arbenigedd penodol.

Nodweddion gwarchodedig

Mae’r rhain yn nodweddion a ddiogelir gan Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae’n hanfodol ein bod yn estyn allan i’r cymunedau hyn er mwyn i ni allu dal eu profiadau bywyd, a fydd yn well sail i’n dealltwriaeth o effaith ein gweithredoedd. Mae hyn yn bwydo i mewn i'n gofyniad i gynnal Asesiadau Effaith Integredig.

- Oed
- Anabledd
- Ailbennu rhywedd
- Beichiogrwydd a mamolaeth
- Hil – gan gynnwys tarddiad ethnig neu genedlaethol, lliw neu genedligrwydd
- Crefydd neu gred – gan gynnwys diffyg cred
- Rhyw
- Cyfeiriadedd rhywiol
- Priodas a phartneriaeth sifil’ (o ran gwahaniaethu mewn cyflogaeth).

Proffil Gwleidyddol Cyngor Sir Ceredigion

Mae Ceredigion yn cynnwys 34 o wardiau etholiadol sy'n cael eu cynrychioli gan 38 o aelodau (cynghorwyr) sy'n cael eu hethol gan bobl Ceredigion bob 5 mlynedd. Mae’r Cyngor wedi mabwysiadu trefn lywodraethu sy’n seiliedig ar fodel “Arweinydd a Chabinet”. Mae’r Cabinet yn cynnwys Arweinydd y Cyngor a saith Aelod Cabinet sy’n gyfrifol am bortffolios amrywiol.

Ceir pum pwyllgor Trosolwg a Chraffu thematig hefyd. Rôl Trosolwg a Chraffu yw edrych ar y gwasanaethau a'r materion sy'n effeithio ar bobl yng Ngheredigion. Mae’r broses yn rhoi’r cyfle i Gynghorwyr archwilio swyddogaethau amrywiol y cyngor, i ofyn cwestiynau ar sut mae penderfyniadau wedi’u gwneud, i ystyried a ellir rhoi gwelliannau ar waith ac i wneud argymhellion i’r perwyl hwn.

Gwasanaethau Cyngor Sir Ceredigion

Ar hyn o bryd, mae'r Cyngor yn cyflogi oddeutu 2,200 aelod staff neu oddeutu 1,500 aelod staff cyfwerth ag amser llawn ar draws 12 maes gwasanaeth.

- Ysgolion a Diwylliant
- Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu
- Cyllid a Chaffael
- Gwasanaethau Democrataidd
- Pobl a Threfniadaeth
- Porth Cymorth Cynnar, Lles a Dysgu Cymunedol
- Porth Gofal, Ymyrraeth wedi'i Thargedu
- Porth Cynnal, Gwasanaethau Arbenigol
- Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
- Economi ac Adfywio
- Cyswllt Cwsmeriaid
- Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Nodau'r Polisi Ymgysylltu a Chyfranogi

Nodau'r polisi hwn yw:

1. Prif ffrydio gwaith ymgysylltu a chyfranogi effeithiol ar draws Cyngor Sir Ceredigion.

2. Sicrhau ein bod yn ymgysylltu â phobl Ceredigion yn y ffordd orau.

3. Bodloni ein cyfrifoldebau a'n dyletswyddau statudol o dan ddeddfwriaeth.

4. Cadw llygad ar y datblygiadau a'r arferion gorau diweddaraf ym maes ymgysylltu.

Cefndir

Mae gennym ddyletswydd statudol i ymgysylltu'n effeithiol er mwyn bod yn sail i benderfyniadau effeithiol. Mae ein dyletswyddau wedi'u nodi yn y ddeddfwrfa a ganlyn. Rydym hefyd wedi ystyried yr egwyddorion cenedlaethol canlynol fel dull o arferion gorau.

Deddfwriaeth

- Deddf Cydraddoldeb 2010
  Bu i'r Ddeddf hon ddisodli ac uno deddfau blaenorol ym maes atal gwahaniaethu. O dan y Ddeddf, rhaid i Gyngor Sir Ceredigion gynnwys pobl â nodweddion gwarchodedig yn ei waith ac ymgysylltu â nhw.

- Mesur y Gymraeg 2011
  Yng Nghymru, ni ddylid trin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg. Dylai fod modd i bobl yng Nghymru fyw eu bywydau drwy gyfrwng y Gymraeg os ydynt yn dewis gwneud hynny.   Ieithoedd swyddogol y Cyngor yw'r Gymraeg a'r Saesneg. Pan fyddwn yn ymgymryd â gwaith ymgysylltu, rhaid i ni weithio yn

unol â gofynion Safonau'r Gymraeg. Mae hyn yn cynnwys mynd ati i ymgysylltu'n ddwyieithog. Pan fyddwn yn ymgynghori, byddwn yn gofyn am farn y cyhoedd am unrhyw effaith y byddai ein penderfyniadau'n ei chael ar y Gymraeg ac ar gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg.

- 'Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 <https://www.futuregenerations.wales/about-us/future-generations-act/>
Mae ymgysylltu yn torri ar draws y pum ffordd o weithio a nodir yn y Ddeddf ac yn gosod dyletswydd ar Gyngor Sir Ceredigion i ystyried anghenion cenedlaethau'r dyfodol wrth wneud penderfyniadau.

- Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021
Nod y Ddeddf yw rhoi ffyrdd newydd i lywodraeth leol gefnogi a gwasanaethu eu cymunedau ac i adfywio democratiaeth leol yng Nghymru. Mae Rhan 3 y Ddeddf yn gosod dyletswydd ar Gyngor Sir Ceredigion i hybu ac annog cyfranogiad ym mhroses benderfynu'r cyngor, gan gynnwys cyhoeddi strategaeth cyfranogiad y cyhoedd. Mae Rhan 6 y Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i ni gynnal adolygiad (hunanasesiad) o'r graddau yr ydym yn arfer ein swyddogaethau'n effeithiol, ac a ydym yn defnyddio ein hadnoddau'n effeithlon. Mae ymgysylltu ac ymgynghori yn rhan annatod o'r broses hunanasesu, fel sy'n ofynnol gan y Ddeddf a hefyd wrth bennu ein Hamcanion Llesiant Corfforaethol.

Egwyddorion a Safonau Cenedlaethol

- Safonau Cenedlaethol ar gyfer Cyfranogiad Plant a Phobl Ifanc
- Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru
- Pum egwyddor cyd-gynhyrchu <https://info.copronet.wales/the-5-principles-of-co-production-illustrated/>
- Egwyddorion Gunning (gweler Atodiad B)

Strategaethau a Chynlluniau Cyngor Sir Ceredigion

Mae ymgysylltu wedi'i wreiddio yn fframwaith craidd Llywodraeth Leol; mae'r polisi hwn yn cyd-fynd â'r strategaethau cyfredol a ganlyn ac yn eu cefnogi:

Strategaeth Gorfforaethol Cyngor Sir Ceredigion

Mae ymgysylltu yn thema drawsbynciol yn ein Strategaeth Gorfforaethol 2017-22. Mae'r Strategaeth Gorfforaethol yn datgan fel hyn: 'Bydd ein polisïau ar gyfer y dyfodol yn annog cydweithrediad a gweithio mewn partneriaeth â'r holl randdeiliaid sydd â diddordeb. Rydym yn gweld rhyngweithio effeithiol â'n cymunedau yn gydran hanfodol wrth sicrhau cymdeithas iach a bywiog.'

Strategaeth Gyfathrebu Gorfforaethol Cyngor Sir Ceredigion

Nod y strategaeth hon yw 'cyfathrebu'n effeithiol â thrigolion, cwsmeriaid, staff, aelodau, partneriaid a rhanddeiliaid i gefnogi blaenoriaethau corfforaethol'. Mae ein

strategaeth yn nodi sut y byddwn yn mynd ati i gyfathrebu ac i ymgysylltu'n effeithiol. Rhaid rhoi gwybod i'r Tîm Cyfathrebu am unrhyw weithgaredd ymgysylltu.

Sut rydym yn bwriadu Ymgysylltu

Mae Polisi Ymgysylltu a Chyfranogi Cyngor Sir Ceredigion yn mabwysiadu dull gweithredu o weithredu'r dull gorau o ymgysylltu yn unol â'r sefyllfa. Byddwn yn defnyddio sawl dull gwahanol o ymgysylltu i sicrhau ein bod yn ymgysylltu â holl bobl Ceredigion yn y modd mwyaf addas.

Lefelau Ymgysylltu

Nid oes 'un ateb yn gweddu i bawb' o ran ymgysylltu. Byddwn yn ymgysylltu â phobl Ceredigion yn y ffordd orau a'r ffordd fwyaf addas ar gyfer y sefyllfa o dan sylw. Mae'r model isod yn amlinellu sut y byddwn yn mynd ati i ymgysylltu. Mae'r model yn seiliedig ar egwyddor cynnwys Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru.

Bydd y ffyrdd y byddwn yn ymgysylltu yn amrywio. Bydd hyn yn amrywio o hysbysu ac ymgynghori, i gynnwys, cydweithio a grymuso. Mae lefel gyfranogi'r cyhoedd yn cynyddu ar draws yr ystod hon.

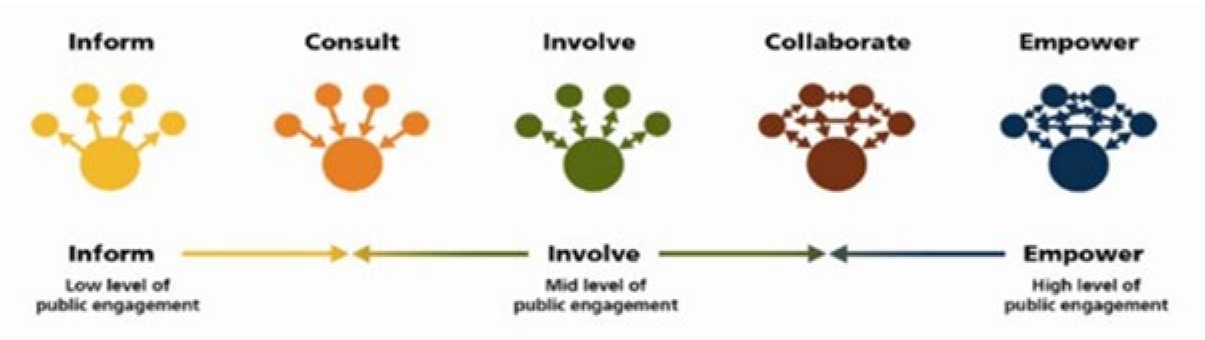

Mae'r tabl isod yn amlinellu'r Pum Lefel o Ymgysylltu â'r Cyhoedd ac enghreifftiau priodol o bryd i'w defnyddio:

Lefelau ymgysylltu Cyngor Sir Ceredigion *Byddwn yn defnyddio'r dull ymgysylltu gorau ar gyfer y sefyllfa gywir.*			
	Pwrpas	Byddwn yn	Enghreifftiau o bryd i ymgysylltu
Hysbysu	Rhoi gwybodaeth gytbwys a gwrthrychol i'r cyhoedd.	• Byddwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi. • Ni fyddwn yn cadw gwybodaeth berthnasol yn ôl.	• Argyfwng iechyd y cyhoedd • Manylion am wasanaethau a darpariaeth
Ymgynghori	Cael adborth gan y cyhoedd am ein cynigion.	• Byddwn yn ymgynghori ar ddechrau'r broses ac ym mhob cam perthnasol yn y broses. • Byddwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi. • Byddwn yn gwrando ar eich pryderon a'ch dyheadau, a'u cydnabod. • Byddwn yn barod i chi ddylanwadu arnom ni. • Byddwn yn rhoi adborth am y ffordd y mae'ch cyfraniad chi wedi dylanwadu ar y canlyniad.	• Pennu cyllideb flynyddol • Newidiadau i ddarpariaeth gwasanaethau • Datblygu polisïau newydd • Newidiadau i ddarpariaeth ysgolion
Cynnwys	Cydweithio'n uniongyrchol â'r cyhoedd drwy gydol y broses i sicrhau ein bod yn deall ac yn ystyried pryderon a dyheadau'r cyhoedd.	• Byddwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi. • Byddwn yn cydweithio â chi i ystyried eich pryderon a'ch dyheadau. • Byddwn yn rhoi adborth am y ffordd y mae'ch cyfraniad chi wedi dylanwadu ar y canlyniad.	• Pennu amcanion llesiant • Her y gyllideb • Datblygu polisïau newydd
Cydweithio a Grymuso	Bod yn bartner gyda'r cyhoedd wrth wneud penderfyniadau a datblygu gwasanaethau, gan gynnwys diffinio'r broblem, datblygu dewisiadau amgen a nodi a darparu atebion a ffefrir.	• Byddwn yn dod atoch chi am syniadau ac arloesedd wrth lunio atebion. • Byddwn yn cynnwys eich syniadau a'ch argymhellion yn y prosesau o wneud penderfyniadau cyn belled ag y bo'n rhesymol bosibl. • Byddwn yn gweithio gyda chi ac yn eich cefnogi drwy'r broses.	• Cynnal Asesiadau Effaith Integredig. • Prosiectau cyd-gynhyrchu • Trosglwyddo asedau cymunedol • Cyllidebu cyfranogol

	Archwilio ffyrdd y gallwn roi gwneud penderfyniadau a darparu gwasanaethau yn nwylo'r cyhoedd.		

Dulliau Ymgysylltu

Ymgysylltu Parhaus

Byddwn yn ymgysylltu'n barhaus â thrigolion Ceredigion drwy gyfarfod â grwpiau rhanddeiliaid a chael sgyrsiau uniongyrchol â'r rheini sy'n defnyddio ein gwasanaethau. Rydym yn datblygu llwyfan ymgysylltu digidol i gynorthwyo gyda pharhad a chasglu'r sgyrsiau hyn.

Mae'n bwysig bod y cyhoedd yn ymwybodol o sut mae'r cyngor yn gweithio a'r penderfyniadau sy'n cael eu gwneud ar unrhyw adeg benodol.

Mae'r tîm Cyfathrebu yn hybu ymwybyddiaeth o weithgareddau'r Cyngor drwy'r cyfryngau cymdeithasol a datganiadau i'r wasg a rennir â'r cyfryngau newyddion. Mae pob datganiad i'r wasg hefyd ar gael ar wefan y Cyngor.

Mae gwefan y Cyngor yn cael ei hadolygu'n rheolaidd gyda'r nod o wella adrannau sy'n berthnasol i wybodaeth i aelodau'r cyhoedd.

Rhoddir cyhoeddusrwydd i fanylion cyfarfodydd y Cyngor sydd i ddod drwy'r cyfryngau cymdeithasol, a chyhoeddir blaengynlluniau gwaith mewn modd amserol i sicrhau bod aelodau'r cyhoedd yn ymwybodol o eitemau i'w hystyried mewn cyfarfodydd sydd i ddod. Gall aelodau'r cyhoedd fynychu cyfarfodydd y Cyngor ar-lein. Mae cyfarfodydd y Cyngor a'r Cabinet yn cael eu darlledu, ac ar gael yn electronig am gyfnod rhesymol ar ôl y cyfarfod.

Mae yna fecanwaith i bobl leol fwydo i mewn i'r broses Trosolwg a Chraffu, mae hwn yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor. Mae manylion eitemau agendâu sydd i ddod hefyd yn cael eu cyhoeddi ar wefan y Cyngor.

Hysbysir Cabinet Cyngor Ceredigion o bob deiseb y mae'r Cyngor yn ei chael. Rydym yn datblygu system e-ddeisebau, gan gynnwys cynllun deisebau sy'n amlinellu sut y mae'r Cyngor yn bwriadu ymdrin â deisebau ac ymateb iddynt. Mae aelodau'r cyhoedd yn gallu cyflwyno eu cais neu wrthwynebiad i'r Pwyllgor Rheoli Datblygu, ac mae'r manylion ar gael ar wefan y Cyngor.

Ymgysylltu Penodol

Rydym am i bobl gael llais cryf a gallu dylanwadu'n effeithiol ar ein penderfyniadau, yn enwedig pan fyddwn yn gwneud newidiadau i wasanaethau neu'n datblygu polisïau newydd. Rydym yn ymgynghori'n aml â phobl Ceredigion. Mae enghreifftiau cyfredol i'w gweld ar dudalen ymgynghoriadau ein gwefan: http://www.ceredigion.gov.uk/eich-cyngor/ymgynghoriadau/

Rydym hefyd yn defnyddio amrywiol ddulliau eraill fel y manylir isod:

- Arolygon ar-lein
- Digwyddiadau Ymgysylltu
- Sioeau teithiol
- Grwpiau Ffocws

- Fforymau

Asesiadau Effaith Integredig

Pan fyddwn yn gwneud cynlluniau i greu polisi newydd neu newid y ffordd yr ydym yn gwneud pethau, rhaid i ni ystyried yr effaith y bydd hyn yn ei chael ar ein dinasyddion, gan gynnwys y rheini sydd â nodweddion gwarchodedig. Mae Asesiad Effaith Integredig yn dwyn ynghyd y deddfwriaethau perthnasol ac yn nodi sut y byddwn yn rhoi sylw dyledus, (rhoi pwyslais priodol), i wneud penderfyniadau. Mae Atodiad A yn esbonio mwy am 'sylw dyledus'.

Pan fyddwn yn cynnal Asesiad Effaith Integredig:

- Rydym yn ystyried tystiolaeth berthnasol i ddeall effeithiau tebygol neu wirioneddol polisïau neu arferion ar y rheini sy'n agored i niwed yn ein cymunedau, gan gynnwys y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.
- Rydym yn meddwl am ble y gallwn leihau effeithiau negyddol.
- Rydym yn adnabod cyfleoedd a gollwyd ac yn manteisio ar effeithiau cadarnhaol.
- Rydym yn ystyried hawliau'r plentyn.

Hygyrchedd

Rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod **holl** drigolion Ceredigion yn gallu cael gafael ar wybodaeth a chael **cyfle cyfartal** i rannu eu barn. Felly mae angen i ni ystyried yn benodol y demograffeg a ganlyn a'r ffordd orau o ymgysylltu â nhw. Mae rhai enghreifftiau wedi'u nodi isod:

Pobl Anabl

Pan fyddwn yn cyhoeddi gwybodaeth neu'n creu darn o ymgysylltu ar-lein, mae angen i ni ystyried sut y gall pobl gael gafael arno.

Gall pobl â nam ar eu golwg ddefnyddio rhaglen darllen sgrin i gael gwybodaeth ac ymgysylltu. Mae angen i ni ystyried sut bydd dogfennau, tudalennau gwe, arolygon ac ati yn cael eu darllen allan ar raglen darllen sgrin. Enghraifft o hyn yw defnyddio strwythur pennawd hierarchaidd cywir neu ddarparu testun amgen i ddelweddau.

Efallai y bydd angen isdeitlau ar unrhyw gynnwys fideo ar bobl â nam ar eu clyw.

Efallai y bydd rhai pobl hefyd angen gwybodaeth mewn fformat hawdd ei ddeall. Mae dogfen hawdd ei deall yn defnyddio iaith glir a brawddegau syml i bortreadu'n gywir yr hyn a all fod mewn dogfen lawn.

Cyfathrebu Heb fod yn Ddigidol

Nid oes gan bawb afael ar gyfrifiadur neu'r rhyngrwyd. Rhaid i'n holl ymarferion ymgysylltu ystyried sut i ymgysylltu â defnyddwyr nad ydynt yn ddigidol fel mater o flaenoriaeth.

Plant a Phobl Ifanc

Mae gennym ddyletswydd i bobl ifanc sicrhau ein bod yn estyn allan atynt mewn ffordd sy'n annog eu cyfranogiad ac fel yr amlinellir yn y Canllawiau Statudol ar gyfer Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 – Atodiad B.

Gan gydnabod y Safonau Cenedlaethol ar gyfer Cyfranogiad Plant a Phobl Ifanc fel fframwaith ar gyfer cyfranogiad; byddwn yn parhau i hwyluso cyfleoedd ar gyfer cyfranogiad gyda phobl iau a sicrhau ein bod yn addysgu ac yn eirioli dros eu hawl o dan Erthygl 12 CCUHP.

Hawliau Plant - Comisiynydd Plant Cymru (complantcymru.org.uk)

Bydd ein Cyngor Ieuenctid Sirol a Fforymau Ieuenctid yn parhau i weithredu fel llwyfannau ar gyfer barn plant a phobl ifanc ar draws Ceredigion, a byddwn yn cynrychioli'r safbwyntiau hynny i gyrff gwneud penderfyniadau lleol a chenedlaethol. Bydd fforymau a grwpiau ieuenctid penodol fel 'Rhowch Gefnogaeth i Ni', yn sicrhau sianel i blant a phobl ifanc sydd wedi'u hymyleiddio, yn agored i niwed neu sydd â diddordeb arbennig mewn mater penodol, gael llais a chael gafael ar eu hawliau fel y nodir yn CCUHP.

Byddwn yn sicrhau bod adborth priodol yn cael ei roi trwy amrywiaeth o sianeli a fydd yn cynnwys adroddiadau, cyflwyniadau ac ar gyfryngau cymdeithasol.

Byddwn yn parhau i ddatblygu ac ymgorffori cyfranogiad plant a phobl ifanc ym mhob agwedd ar gynllunio, darparu ac adolygu gwasanaethau sy'n cael effaith uniongyrchol ar blant a phobl ifanc.

Bydd ein cynnig cyfranogiad plant a phobl ifanc yn rhoi ystyriaeth ddyledus i'r Gymraeg o ran hyrwyddo a hwyluso a bydd yn sicrhau bod pob plentyn a pherson ifanc yn gallu cymryd rhan trwy gyfrwng y Gymraeg os mai dyna yw eu dewis iaith.

Ieithoedd Eraill

Mae'n bwysig ein bod yn gwneud yn siŵr bod pawb yn gallu cael gafael ar ein deunyddiau ymgysylltu waeth beth fo'u rhuglder yn y Gymraeg a'r Saesneg. Dylid hefyd ystyried ieithoedd eraill a siaredir yng Ngheredigion, yn enwedig wrth gynnal ymgyrch ymgysylltu fawr

Er mwyn helpu'r rheini sy'n siarad ieithoedd eraill i gael gafael ar y deunyddiau gallwn ddefnyddio codau QR fel y gellir eu hanfon ymlaen yn uniongyrchol at y deunyddiau yn eu hiaith.

Effeithlonrwydd

Mae'n bwysig osgoi **gorlethu pobl â gweithgareddau ymgysylltu ac ymgynghori.** Yn aml, bydd pobl yn rhoi o'u hamser eu hunain ac yn teithio cryn bellter i ddod i ddigwyddiadau ymgysylltu. Mae'n bosibl bod gennym ni neu'n partneriaid mewn gwasanaethau cyhoeddus eraill ddata perthnasol a gasglwyd drwy weithgareddau ymgysylltu neu arolygon blaenorol. Gall hefyd fod modd i ni ddefnyddio data a gwybodaeth a gesglir drwy waith ymgysylltu parhaus.

Rhanddeiliaid

O ddadansoddi'r rhanddeiliaid, gall ein helpu i bennu'r rhanddeiliaid allweddol a hyd a lled eu dylanwad. Byddwn hefyd yn sicrhau bod ein gwaith ymgysylltu'n cynnwys yr holl bobl amrywiol sy'n rhan o'n cymunedau. Byddwn yn cynnwys pobl â nodweddion gwarchodedig a phobl a chymunedau sydd ar y cyrion neu nas clywir yn aml yn ein gwaith ymgysylltu.

Ymgysylltu ag Aelodau Etholedig

Mae Aelodau Etholedig yn arweinwyr yn eu cymunedau a gallant fod yn ddolen gyswllt bwysig i ymgysylltu ag ystod eang o bobl. Yn ogystal â materion sydd o ddiddordeb i'w wardiau, gall Aelodau Etholedig fod yn aelodau o bwyllgorau amrywiol y Cyngor yn ogystal â'r Cyngor llawn.

Dylid ymgysylltu ag Aelodau etholedig drwy'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol priodol. Rhaid rhoi gwybod i'r Aelodau am unrhyw waith ymgysylltu neu ymgynghori, ac yn enwedig am unrhyw waith ymgysylltu neu ymgynghori sy'n effeithio ar eu wardiau neu'u cyfrifoldebau. Rhaid i swyddogion ddilyn y protocol pan fyddant yn ymgysylltu ag Aelodau etholedig a rhoi sylw i amserlenni'r protocol cyn etholiadau.

Cyn etholiadau'r Cyngor, bydd ymgyrch gyfathrebu yn rhoi gwybodaeth ar sut i ddod yn Aelod o'r Cyngor, a rhoddir gwybodaeth hefyd ar wefan y Cyngor.

Ymgysylltu â Staff

Rydym yn cyflogi tua 2,200 o bobl. Mae gan ein staff brofiad eang iawn ac maent yn dod o gefndiroedd amrywiol. Rydym yn ymgysylltu â'n staff drwy nifer o ddulliau, gan gynnwys bwletinau newyddion i'r staff. Cafodd mewnrwyd newydd ei datblygu sy'n gwella'r broses o ymgysylltu â'r staff a'u cynnwys yn ein gwaith. Mae'r gwasanaeth Adnoddau Dynol yn ymgysylltu'n uniongyrchol â'r staff a'r undebau o ran materion cyflogaeth.

Gwerthuso, rhoi adborth, dod i gasgliadau a gwneud argymhellion

Byddwn yn rhoi gwybod am ganlyniadau ein gwaith ymgysylltu. Gallem wneud hyn drwy gyhoeddi adroddiadau ar ein gwefan a thrwy roi adborth uniongyrchol i grwpiau neu sefydliadau a fu'n rhan o'n gwaith ymgysylltu. Bydd yr adborth yn crynhoi gwerthusiad o'n gwaith ymgysylltu ac yn dangos sut y bu iddo ddylanwadu ar ein proses benderfynu a chael ei ystyried yn ystod y broses honno.

Tîm Cydraddoldeb a Chynhwysiant

Mae'r tîm Cydraddoldeb a Chynhwysiant yn goruchwylio fframwaith o grwpiau rhanddeiliaid, proses yr Asesiad Effaith Integredig a dull gweithredu cyson o ymgysylltu ar draws Cyngor Sir Ceredigion. Mae'r tîm ar gael i gefnogi a chynghori holl wasanaethau'r Cyngor ar ymgysylltu a chyfranogi.

Llwyfan Digidol

Un o’r ffyrdd y byddwn yn ceisio gwella ymgysylltu yw drwy ddefnyddio llwyfan digidol. Bydd llwyfan digidol yn rhoi’r pŵer i ni greu cyfres gydlynol o ymgysylltu. Bydd yn ein galluogi i drefnu ymgysylltu ar draws gwasanaethau'r Cyngor.

Dyma rai enghreifftiau o offer y gellir eu defnyddio mewn llwyfan digidol:

- Arolygon
- Waliau stori
- Rhannu syniadau
- Llinell amser ymgysylltu

Y gobaith yw, trwy ddefnyddio'r arfau hyn, y gallwn wella ein cyfathrebu gyda dinasyddion Ceredigion.

Mesur Llwyddiant

I fesur canlyniad gweithredu’r polisi hwn byddwn yn monitro:

- Nifer yr ymweliadau â’r safle a chofrestriadau ar ein llwyfan digidol
- Nifer yr ymatebion a gawn i ymarferion ymgysylltu â'r cyhoedd
- Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru ynghylch Democratiaeth Leol

Amserlenni ar gyfer Adborth

Byddwn yn cyhoeddi adborth mewn man addas o fewn amserlen addas. Gallem wneud hyn drwy gyhoeddi adroddiadau ar ein gwefan a thrwy roi adborth uniongyrchol i grwpiau neu sefydliadau a fu’n rhan o’n gwaith ymgysylltu. Bydd yr adborth yn crynhoi gwerthusiad o’n gwaith ymgysylltu ac yn dangos sut y bu iddo ddylanwadu ar ein proses benderfynu a chael ei ystyried yn ystod y broses honno.

Polisi Ymgysylltu a Chyfranogi Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Gweithredu

	Cam gweithredu	Canlyniad	Amserlen	Cyfrifoldeb
Nod 1 ***Prif ffrydio gwaith ymgysylltu a chyfranogi effeithiol ar draws Cyngor Sir Ceredigion.***	Datblygu pecyn adnoddau Ymgysylltu a rhoi hyfforddiant ar sut i'w ddefnyddio i bob Rheolwr Corfforaethol.	Dealltwriaeth gorfforaethol a rheolaeth o ymgysylltu.	Mawrth 2023	Tîm Cydraddoldeb a Chynhwysiant
	Cynnal amserlen o ymarferion ymgynghori ac ymgysylltu a gyflawnir gan holl Wasanaethau'r Cyngor.	Cydlynu, yn effeithiol, ymgysylltu ar draws yr holl Wasanaethau. Llai o 'blinder ymgynghori'.	Wrthi'n mynd rhagddo	Tîm Cydraddoldeb a Chynhwysiant
	Cyhoeddi Adroddiad Blynyddol Ymgysylltu i fonitro'r datblygiadau wrth i ni newid sut rydym yn ymgysylltu â'r cyhoedd.	Galluogi'r Cyngor i werthuso'r cynnydd a amlinellir yn y polisi hwn.	Wrthi'n mynd rhagddo	Tîm Cydraddoldeb a Chynhwysiant
Nod 2 ***Sicrhau ein bod yn ymgysylltu â phobl Ceredigion yn y ffordd orau.***	**Cam gweithredu**	**Canlyniad**	**Amserlen**	**Cyfrifoldeb**
	Adolygu a diweddaru ein rhestr o grwpiau Rhanddeiliaid.	Gwell ymgysylltu â thrigolion sydd â nodweddion gwarchodedig.	Mawrth 2023	Tîm Cydraddoldeb a Chynhwysiant
	Datblygu'r defnydd o lwyfannau ymgysylltu ar-lein a chynnal y defnydd o ddulliau ymgysylltu nad ydynt yn ddigidol.	Gwell lefelau ymgysylltu â thrigolion Ceredigion.	Mawrth 2023	Pob Rheolwr Corfforaethol
	Gwella'r ffordd yr ydym yn rhoi adborth i'r rhai sydd wedi cymryd rhan yn ein hymarferion ymgysylltu.	Llai o anfodlonrwydd dinasyddion gyda'r Cyngor.	Mawrth 2023	Pob Rheolwr Corfforaethol

	Cam gweithredu	**Canlyniad**	**Amserlen**	**Cyfrifoldeb**
Nod 3 ***Bodloni ein cyfrifoldebau a'n dyletswyddau statudol o dan ddeddfwriaeth.***	Sicrhau bod mecanwaith yn ei le fel bod y cyhoedd yn gallu mynychu cyfarfodydd y Cyngor yn bersonol neu o bell drwy system cyfarfodydd hybrid.	Hwyluso mynediad i bobl leol at benderfyniadau a wneir gan y cyngor.	Mehefin 2022	Gwasanaethau Democrataidd
	Diwygio a diweddaru ein hofferyn Asesiad Effaith Integredig.	Ymgysylltir yn briodol a all ddylanwadu ar benderfyniadau strategol a newidiadau polisi.	Ionawr 2023	Tîm Cydraddoldeb a Chynhwysiant
	Sefydlu system e-ddeisebau a chyhoeddi protocol sy'n amlinellu sut mae'r Cyngor yn bwriadu ymdrin â deisebau ac ymateb iddynt.	Mae trigolion Ceredigion sy'n cymryd yr amser i gyflwyno deisebau i'r Cyngor yn cael profiad cadarnhaol.	Yn amodol ar Gyhoeddi Canllawiau gan Lywodraeth Cymru	Gwasanaethau Democrataidd
Nod 4 ***Cadw llygad ar y datblygiadau a'r arferion gorau diweddaraf ym maes ymgysylltu.***	**Cam gweithredu**	**Canlyniad**	**Amserlen**	**Cyfrifoldeb**
	Adolygu a diwygio'r Polisi Ymgysylltu a Chyfranogi hwn.	Sicrhau bod y polisi hwn yn gyfredol gyda'r datblygiadau a'r arloesiadau diweddaraf.	Wrthi'n mynd rhagddo	Tîm Cydraddoldeb a Chynhwysiant
	Cadw pecyn adnoddau ymgysylltu yn gyfredol i bob aelod o staff ei ddefnyddio.	Gall holl staff y cyngor gael gafael ar y datblygiadau diweddaraf o ran arferion gorau.	Wrthi'n mynd rhagddo	Tîm Cydraddoldeb a Chynhwysiant

	Cydweithio â chydweithwyr Ymgysylltu a Chydraddoldeb ledled Cymru.	Caiff arferion gorau eu rhannu ledled Cymru.	Wrthi'n mynd rhagddo	Tîm Cydraddoldeb a Chynhwysiant

Atodiad A

Gellir defnyddio **Egwyddorion Brown** yn y llys i bennu a yw corff cyhoeddus wedi rhoi 'sylw dyledus' i ddeddfwriaeth, ac mae cysylltiad agos rhyngddynt a phroses yr Asesiad Effaith Integredig. Mae dilyn yr egwyddorion yn ffordd dda o roi arferion gorau ar waith, yn ogystal â helpu i sicrhau bod ein prosesau ymgysylltu a phenderfynu yn gyfreithiol gadarn.

Egwyddorion Brown a Sylw Dyledus
Gwybodaeth A yw'r penderfynwyr yn gwybod am eu dyletswydd i roi sylw dyledus?
Gwybodaeth ddigonol A oes gan y penderfynwyr ddigon o wybodaeth i ganiatáu iddynt ystyried cynnig mewn ffordd ddeallus?
Prydlondeb A gafodd yr Asesiad Effaith Integredig ei gynnal tra'r oedd y cynnig yn cael ei ystyried a chyn i unrhyw benderfyniad terfynol gael ei wneud?
Ystyriaeth ddilys (proses benderfynu) A gafodd y cynnig ei ystyried yn gydwybodol?
Atebolrwydd (peidio â dirprwyo) Mae cyrff cyhoeddus yn gyfrifol am sicrhau bod unrhyw drydydd parti sy'n cyflawni swyddogaethau ar ei ran yn cydymffurfio ag Asesiadau Effaith Integredig.
Monitro ac Adolygu A yw nodau'r Asesiad Effaith Integredig yn parhau tu hwnt i'r camau cynllunio a phenderfynu'r camau gweithredu, monitro ac adolygu?

Atodiad B

Mae Egwyddorion Gunning yn pennu'r disgwyliadau cyfreithiol o ran ymgynghori priodol, gan roi pwyslais ar 'degwch'. Gellir defnyddio'r egwyddorion yn y llys i bennu a yw corff cyhoeddus wedi ymgysylltu, ymgynghori a gwneud penderfyniadau mewn ffordd deg.

Mae'r egwyddorion hefyd yn rhoi fframwaith ymarferol da ar gyfer ymgysylltu â'r cyhoedd. Rhaid ymgysylltu'n gynnar a darparu digon o wybodaeth i bobl ei hystyried. Rhaid i ddeunydd ymgysylltu ac ymgynghori hefyd fod ar gael am gyfnod digonol. Rhaid i'r wybodaeth a gesglir yn ystod ymarfer ymgysylltu a'i ganlyniadau allu dylanwadu ar y broses benderfynu. Mae Egwyddorion Gunning yn ategu'r Polisi Ymgysylltu hwn.

Cawsant eu bathu gan Stephen Sedley QC mewn achos llys yn 1985 yn ymwneud ag ymgynghoriad cau ysgol (R v London Borough of Brent ex parte Gunning). Cyn hyn, ychydig iawn o ystyriaeth a roddwyd i ddeddfau ymgynghori. Diffiniodd Sedley fod ymgynghori ond yn ddilys pan fydd y pedair egwyddor hyn yn cael eu bodloni:
Rhaid ymgynghori pan fo'r cynigion yn dal i fod ar eu ffurf ffurfiannol *Rhaid nad ydych eisoes wedi penderfynu*
Rhaid rhoi digon o resymau gerbron pobl er mwyn iddynt eu hystyried mewn ffordd ddeallus ac ymateb iddynt. *A yw pobl wedi cael yr wybodaeth a'r cyfle y mae eu hangen arnynt i ddylanwadu?*
Rhaid darparu digon o amser i bobl ystyried yr wybodaeth ac ymateb. *A yw'r ymgynghoriad yn ddigon hir o ystyried yr amgylchiadau?*
Rhaid mynd ati mewn ffordd gydwybodol i ystyried canlyniadau'r ymgynghoriad pan fydd y penderfyniad terfynol yn cael ei wneud. *Rhaid i benderfynwyr gynnal proses sy'n dangos eu bod yn barod i bobl ddylanwadu arnynt cyn iddynt wneud penderfyniadau.*